

Szerkesztési iroda:

Főpisc, Csulak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Pellák Mór könyvnyomdája,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERÉ.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A háromszéki „Háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

M megjelenik ezen lap heten
kint kétszer:
csütörtökön és vasárnapElőfizetési feltételek:
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldveEgész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.Hirdetmények díja:
3 hasabos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyiltér sora 15 kr.

A pénzügyminiszterium költségvetése

A pénzügyminiszterium költségvetése, melynek tárgyalását megkezdte a képviselőház — mind bevételei, mind kiadásai részében legfontosabb része a költségvetésnek.

E tárca keretében a rendes kiadás 39 millió 499,557 forinttal, a nyugdíjak 2 096,43, az átmeneti kiadások 1 674,271, a beruházások 2 367,165 forinttal vannak előirányozva. A rendes bevételek magok 198 176,195 frt tesznek, a mely összeg 4% millió forinttal haladja túl a mult évi előirányzatot s így a megszavazott összeget is

Ezen egész szükséglet — mint a „N. H.” írja, — majdnem ugyanaz, mind felosztására, mind mennyiségére nézve, mint a mult év előirányzata.

A központi igazgatás költségeinél — melyek 747.148 forintra vannak előirányozva — valóban alig lehetséges további megtakarítás. A legutolsó három év alatt 1 181,600 forintra megy azon leszállítás, a mely e tárca központi igazgatásánál eléretett és a melynél nagyobb megtakarítást felette nehéz csak gondolni is. Azon cadre-k, a melyek a közigazgatás keretében ép oly mérvben, — sőt talán még inkább megkívántatnak, mint a katonaságnál, a közjó legfontosabb érdekeinek érdekesen hátránya nélkül nem mérsékelhetők még továbbra is. Itt bizonyos minimum feltétlenül szükséges, és mi azt hisszük, hogy ezen minimum vagy már el van érve, — vagy nagyon közel vagyunk már hozzá, legalább azon feladatokra nézve, melyek a pénzügyminiszter ur tárcájához tartoznak.

A központi állampénztár, a pénzügyigazgatóságok és számvevő osztályok, mint szintén a zágrábi állampénztár s az adófelügyelők kiadásai majdnem permanensekké lettek Talán ez utóbbiaknál lehetséges volna némi megtakarítást eszközölni, azon esetben, ha az 1875-dik évi adókezelési törvények változtatása esetén az a főfelügyelőségek és pénzügyigazgatóságok az illetékkiszabási hivatalokkal szorosabb kap-

csolatba hozatnak. Ezen reform a közigazgatás s így az államkincstárnak is nevezetes mérvben előnyére szolgálna, ha keresztülvitetnék. Ma már a fogyasztási adókra nézve a pénzügyigazgatóságok területi beosztása már az egyenes adókra nézve az adófelügyelőségeké és más végül a díjak és illetéleg jogi letételekre nézve az illetékkiszabási hivataloké. Ily közigazgatási állapot valóban teljesen ázsiai, a melyen gyökeresen változtatni kell. Szeretjük hinni, hogy a pénzügyminiszter ur nyilatkozata, hogy tudni illik az 1875-iki törvényen nem akar egyelőre változtatást javasolni, ezen ágára a reformoknak nem terjed ki; ha ez így nem volna: valóban kíváncsiak volnánk megtudni azt: hogy mit ért a kormány az illetékkiszabási hivatalok tervezett reformja alatt?

Az adóhivatalok szükséglete 1.93,903 frt-ban van megállapítva, a pénzügyi, — illetőleg vám- és adóírségé pedig 2.200,616 frtal van előirányozva. A mióta egyszer Kerkápoly ur a finánc életpályának oly klasszikus és költői leírását adta, a minőt — mellesleg legyen megemlítve — töle bizonyára nem várt senki, azóta ezen a címen a költségek leszállítása nem is javasoltatott komolyan soha.

Azon tételék között, melyek a pénzügyi tárca költségvetésében számoltatnak el, nem a legutolsó helyet foglalja el a kataszter. Az állandó kataszter 200,000, a földadó kiigazítási munkákra pedig 2 000,000 frt van előirányozva. Ez összeg „késéggkülvül” túlmagas: A kataszter kiigazításának összes költsége, midőn az 1875. VII. t. c. megszavaztatott 5% millióra számítottak. Ez összeg azóta már fölemésztetett s s az öt ciklusra számított munkálatoknak még első ciklusa sem fejeztetett be. Ha a helyszínelési munkák után az osztályozás és a tiszta jövedelmi megállapítás hasonló mennyiségű időt és összeget vesz igénybe: ugy 20-25 millió forintra lehet számítani a kataszter kiigazítási költségeket, a mely összeghez még az állandó kataszter költségei is hozzászámítandók. Hogy ez összeg oly országnak, mely 8-9%-os pénzt használ most is, túlságosan nagy, azt nem le-

het kétségbe vonni; s mivel a közönség eddig elé csupán hátrányait ismerte a kiigazításoknak: valóban óhajtandónak tartanók mi is, ha már egyszer teljes kimerítő képét nyernők az eddig teljesített munkálatoknak s az eddig kiadott összegek számadása megbízható képet nyújtana a jövő költségek és munkálatokról

A pénzügyi igazgatás hátra levő részei — talán a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia kivételével, melyre 105,000 frt van előirányozva — csupán átmeneti természetű kiadásokat mutatnak fel, a mennyiben a bevételek közt is szerepelnek.

Az orosz hadsereg hazavonulása, igen szépen szabályozva van, a török előcsapatok mindig ugyanannyival előre nyomultak, a mennyire az orosz hadak visszavonulnak s Mehemed és Szelami basák mindent elkövetnek, hogy az oroszok által kiürített területen a keresztény lakosságot megnyugtassák. Ez erőfeszítéseknek azonban kevés a sikerök s konszantinopolyi tudósítások szerint mindenütt óriási arányokban megindult a tüntetés a porta ellen — s a kivándorlás az orosz sereg után, még oly területekről is, melyek közvetlenül török uralom alatt maradtak. A kivándorlók a yelére K let-Ruméliába tódnak, hol a helyzet mind bizonyultabbá válik s mindinkább kétséges, hogy a berlini szerződés által papironosan megteremtett új rend gyakorlati érvényt fog-e nyerhetni.

A francia minisztertervesség, tényleg már beköszönt, Marcóre belügyminiszter beadta lemondását. A képviselőház ülésében a rendőrség kérdésében nem fogadtatott ugyan el a radikális Clemenceau indokolt napirendje, mely szerint a ház nem találja ki lé itőnek a miniszter ma-yarizátát; de az egyszeri ú napirend, melyhez különben aztán a szélső bal is csatlakozott, nem nyújthatott elégtételt Marcórenek, kit azzal gyanúsítottak, hogy „titkos kötelekek” fűzik azon rendőrhivatalnokokhoz, kiknek elmozdításába oly nehezen egyezett bele. Nem valószínű, hogy a válság az egész kabinetre kiterjedjen, mert az általános politikai irányra nézve az amnesztia-törvény megszavazása alkalmával eléggé kitűnt a kormány és a parlamenti többség közötti egyetértés; nem lehetetlen azonban, hogy Marcóret még egyik-másik társa követni fogja, nevezetesen Say pénzügyminiszter és

TÁRCA.

Töredékek egy ezután megírandó naplóból. (Nyári vendégeim.)

— Irsó. —
(Vége.)

Ezzel egy kis szobrászati apparatust tárt fel börtöndjéből; kalapács, vésők, különböző színű márvány és más kövek stb.

— Nekünk szobrászokunk adott a természet többek között egy drága anyagot, mely legenedelmesebb szolgája a mi alkotó kezeinknek, melybe leginkább bele tudjuk lehelni a művészet lelkét — ez a márvány. Utazásom egyik főcélja a székelyföld vadregényes havasai közt a természet e drága kincsét kutatni. A tiszteletes ur ugy nyilatkozott, hogy e tőren szakértő. (No most meg vagyok fogva!) Melyik tehát ezen kövek közt a karrarai, melyik a gyergyói, melyik az almási márvány, melyik a ditrói? Tiszteletes ur ha ért a szobrászathoz, tudni fogja, mint székely, hogy a székelyföld minő kincseket rejtgetet keblében a majdan felvirágzó magyar szobrászat számára?

Adós maradtam a felelettel.

— Aztán elővett egy albumformát.

— Melyik iskolának műveit tüntetik elő ezek a rajzok, fotográfiai? A hellén, római, vagy olasz iskola hívé a tiszteletes ur? Mit gondolt tiszteletes ur, ha Görög- és Olaszoknak nem esett volna kezeiggyében a márvány: kifejldhetett volna-e oly művészi magaslatra a szobrászat és műépítészet?

— Mint a Grachusok anyja gyermekeire, olyan önelégült mosolylyal tekintett a felmutatott a hídeg kövekre s különösen egy darab fehér márványra

melyet, mint később mondá, a gyergyói havasokban talált s mely finomabb a karrarai márványal. Arca átszemelűt, az uti por alatt is kisugárzott a művészet gloriája. Aztán elsőttült tekintete.

— Minő kár, hogy e márványt nagyobb tömegben nem fedezhettem fel; de jóni fog utánam valaki, a ki felfedezi, vagy egykor véletlenül egy pástornak fogja a feltájni az anyaföld kebele a drága kincset, melyet ezredévig rejtgetett magában.

Miután én kérdéseire adós maradtam a felelettel, ő lelkesülten adá elő néhány rövid vonásban utazása célját s eddigi eredményét. Ő — ugymond — a szó teljes értelmében „magyar művész” akar lenni. Magyarországnemtőjétől akarja kölcsönözni a művészet lelkét, magyar jellemet akar adni művészetének, a magyar történelme és népelet jellemeit akarja vésőjével eszményítve megörökíteni és mint ilyen eredetiségre törekvő művész, azért vette kezébe a vándorbotot, hogy egyfelől a az eredeti magyar népeletet minden árnyalatában tanulmányozza, másfelől hogy a magyar földön fedezze fel az anyagot, a márványt, melybe a magyar szobrászati művészetet bele akarja lehelni, hogy a magyar szobrászati művészetnek még anyagja is legyen eredeti, legyen magyar

— Elég, elég uralm! — mondam elszégyenülve. — Ne vesztgesse reám a szót, én nem vagyok képes az ön magas röptű művészi lelkét kísérni. Ezer bocsánatot kérek, hogy önt félreismerve ily méltatlanul fogadtam.

Mentségemül elmondám, hogy egy kalandor és egy kalandornő hogy rászedtek, hogy kizsákmányolták jóhiszeműségemet, vendégszeretetemet. — Mentségemül felhozám, hogy én az ország elsőrendű művészt egy szegény vándorlegényhez illő öltözékben és alakban képzelni sem tudtam.

Igen, tiszteletes ur is a külső után itéli meg az embert, mint általában a világ. A tiszteletes ur elfeledte, hogy az idvezítő is jászolban született s nem vala, hová lehajtsa fejét. Jól tette tiszteletes ur, hogy így bánt velem, különben a székelyföldről rajongásig fokozott előszettettem vittem volna el keblemben. Én mint szegény vándor, többnyire gyalog utaztam be a székelyföld vadregényes tájait; ruháimat elnyittek a sziklák erdes kövei és csipkái; de azért mindenütt szívesen fogadtak ideám. A pásztor megosztotta velem a kecsketejet, a sovány málét és forrásvizet, megosztotta a hús árnyat és mohaágyat kunyhójában. Legyen meg a tiszteletes urnak az az öröme, hogy egy szegény művészt elüztött házatól. Nem először történik ez velem a nagy világban; üttek el még engem a palotákból is, de a kunyhókban menhelyet találtam. Majd felkeressem tiszteletes ur legszegényebb hivat, az hajlékot ad éjszakára. Most már dobjon ki! — Ezzel összeszedte holmiját s határozottsággal indult az ajtó felé.

— Én csaknem rimánkodva karoltam át s kértem hogy bocsásson meg. — Ő hajthatatlannak látszott, hidegen taszított el magától és ment. Én nyomban követtem az előszobát át az udvarra az utcakapuig, kérve, esdekelve; az utcakapunál mondam: — Ön az idvezítőre hivatkozott az imént; az idvezítő mindenkinék megbocsátott; ha ön nem bocsát meg nekem: soha ne vegye ajkára az idvezítő nevé.

Az én Izsám megtért. Két napot töltött szegény házammal.

A művészetnek egy óriás szellemével érintkeztem. A művészek szellemvilágának vakító fényébe pillantottak be syenge szemeim. Oh, mennyire más régiókban élnek ők, mint mi, közönséges emberek!